

РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську роботу *Наумова Костянтина Владиславовича*
«Виконавська стилістика джазових композицій Марка де Клайв-Лоу»

Наумова Костянтина Владиславовича

(науковий керівник – завідувачка кафедри теорії музики, доктор
мистецтвознавства, професор Александрова Оксана Олександрівна)

Насамперед, треба відзначити актуальність роботи, присвяченій поки що не висвітленим у вітчизняному музикознавстві питанням, пов'язаним з аналізом творчого стилю неординарного сучасного джазового музиканта (піаніста, композитора та продюсера) Марка де Клайв-Лоу. Обрана тема є своєчасною, концептуальною і має конкретний науковий потенціал, оскільки вона відображає ключові тенденції джазового мистецтва ХХІ століття, спрямовані на міжкультурний діалог, стильову дифузність та інтеграцію електронних технологій у сферу імпровізаційного процесу.

Структура роботи є логічною, послідовною та відповідає поставленій меті й завданням. Дослідник демонструє ґрунтовну обізнаність із сучасним станом загальномузикознавчої та джазологічної думки, залучаючи широке коло фундаментальних і спеціалізованих джерел – від класичних праць з теорії стилю та інтерпретології до сучасних досліджень світового джазу й етномузикології.

Перший розділ пов'язано зі стислим історичним аналізом еволюції фортепіанного джазу, який подано аналітично, з чітким простеженням спадкоємності різнопланових стильових принципів – від ранніх форм джазового піанізму до полістильового поліфункціонального мислення сучасності. Здобувач переконливо обґрунтовує позицію Марка де Клайв-Лоу

як результат логічного розвитку універсалізму сучасного джазового піаніста в умовах спілкування різних музично-художніх систем.

Цікавим та ґрунтовним видається й Другий розділ, який засвідчує сформованість наукового підходу здобувача. Аналіз впливу японської традиційної музичної культури здійснюється на глибинному рівні – через естетичні категорії, ладові моделі, ритмічні архетипи та темброву символіку, що свідчить про розвинене аналітичне мислення та здатність орієнтуватися у різнопланових проявах сучасної джазової художньої діяльності. Особливо цінним є трактування електронних технологій як органічної складової творчої концепції, а не як суто технічного засобу.

У третьому розділі, присвяченому аналізу альбомів «*Heritage*» та «*Heritage II*», автор дослідження демонструє здатність поєднувати теоретичні узагальнення з аналізом конкретного музичного матеріалу. Вдумливо розроблений розгляд творів Марка де Клайв-Лоу переконливо розкриває логіку формоутворення у контексті функціонування ефекту loop-based, специфіку live-продакшена та особливості взаємодії акустичного й електронного звучання, що є важливим внеском у простір сучасного джазового мистецтва.

Таким чином, необхідно зазначити, що в роботі К. В. Наумова залучена міцна теоретична база, викладення тексту характеризується самостійністю та оригінальністю мислення. Позитивне враження викликає й те, що у дослідженні є вихід на практику та здійснений власний аналіз сучасних джазових тенденцій.

Разом з тим, у рецензента виникли певні міркування та зауваження. Так, є невеликі термінологічні неточності, пов'язані з використанням понять «виконавство» та «стилістика». У тексті роботи ці категорії подекуди застосовуються розширено, фактично ототожнюючись з імпровізаторською

творчою діяльністю Марка де Клайв-Лоу. Справа у тому, що поняття «виконавство» великою мірою обтяжено мистецтвознавчою конотацією, яка асоціюється насамперед зі звуковою реалізацією вже існуючого, повністю сформованого та ригорично регламентованого нотними знаками музичного тексту, тоді як у досліджуваному матеріалі істотну роль відіграють процеси імпровізаційного формоутворення та live-продакшена, що виходять за межі лише категоричного відтворення нотно-зафіксованого музичного матеріалу. У цьому контексті, на думку рецензента, є сенс чіткіше теоретично обґрунтувати використання терміна «виконавство» як творчої діяльності, що поєднує функції композитора та імпровізатора-виконавця. А термін «стилістика», на жаль, іноді прагне в цьому дослідженні до заміщення категорії «стиль».

Питання до здобувача:

1. У роботі Ви підкреслюєте певну наступність, що йде від художніх концепцій Чика Корія та Хербі Хенкока. І з цієї позиції, хотілося б дізнатися Вашу думку щодо основних відповідностей та розбіжностей у межах порівнювального зіставлення творчої діяльності Джо Завінула і Марка де Клайв-Лоу, з урахуванням того, що Джо Завінул свого часу теж дуже захопився клавішними інструментами та навіть став індорсером славнозвісної японської фірми цифрових піаніно та синтезаторів – «Korg».

2. Видатний віртуоз – унікальний поет фортепіано – Кіт Джарретт після своєї співпраці з колективом під керівництвом Майлса Девіса (де довелося освоювати електронні клавішні інструменти) далі відмовився від використання електронних інструментів на користь акустичного роялю, мотивуючи цей вчинок тим, що «рух по дротах умертвляє звучання», а акустичні інструменти саме навпаки – створюють «справжнє живе звучання».

Що Ви можете сказати з цього приводу? Чи згодні Ви з точкою зору Кіта Джарретта чи маєте своє бачення цього питання? І в будь-якому з варіантів, обґрунтуйте, будь ласка, свою думку.

Водночас зазначені зауваження та запитання не впливають на позитивне враження від роботи. Загалом робота К. В. Наумова є самостійним, концептуально цілісним і науково обґрунтованим дослідженням, що вирізняється актуальністю, аналітичною глибиною та практичною спрямованістю. Робота повністю відповідає вимогам до магістерських кваліфікаційних робіт у галузі музичного мистецтва, а її автор заслуговує оцінки «відмінно» та присудження ступеня магістра.

Кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичного мистецтва естради та джазу ХНУМ імені І. П. Котляревського

С. П. Давидов